

Persbericht

PB04-173
11 november 2004
9.30 uur

Economie groeit 1,4 procent in derde kwartaal 2004

De Nederlandse economie is in het derde kwartaal van 2004 met 1,4 procent gegroeid ten opzichte van een jaar eerder. Dit blijkt uit de eerste raming van de Kwartaalrekeningen van het CBS. Het is de hoogste groei in drie jaar. De werkgelegenheid is in het derde kwartaal iets minder gekrompen dan in de beide voorgaande kwartalen.

De stevig aangetrokken export leverde de belangrijkste bijdrage aan de groei van het volume van het bruto binnenlands product (BBP). De consumptie van huishoudens en de consumptie van de overheid lieten in het derde kwartaal een bescheiden groei zien in vergelijking met een jaar eerder. De investeringen in vaste activa waren daarentegen iets lager.

Kwartaal-op-kwartaalgroei licht positief

Het volume van het BBP was in het derde kwartaal van 2004, na correctie voor werkdag- en andere seizoeneffecten, 0,2 procent hoger dan in het tweede kwartaal van 2004. Deze licht positieve groei volgt op de geringe krimp in het tweede kwartaal. Daaraan voorafgaand was de kwartaal-op-kwartaalgroei drie kwartalen op rij positief.

Opnieuw krachtige stijging van uitvoer en invoer

In het derde kwartaal van 2004 was het volume van de uitvoer van goederen en diensten 8,3 procent hoger dan in hetzelfde kwartaal van 2003. Daarmee was de jaar-op-jaargroei van de export opnieuw sneller dan in de eerste twee kwartalen van dit jaar. In 2003 kwam de exportgroei op 0,0 procent uit. De exportgroei in het derde kwartaal van 2004 is bovendien de hoogste groei sinds eind 2000. De invoer steeg in het derde kwartaal van 2004 ongeveer even sterk als de uitvoer, namelijk met 8,4 procent.

Daling investeringen door minder bouwactiviteiten

De investeringen in vaste activa waren in het derde kwartaal van dit jaar 0,6 procent lager dan in hetzelfde kwartaal van 2003. De daling komt geheel voor rekening van lagere bouwinvesteringen. Vooral in kantoren en bedrijfsgebouwen, maar ook in woningen en infrastructuur werd minder geïnvesteerd. In machines en installaties is echter meer geïnvesteerd. Dit is in lijn met de hogere bezettingsgraad van de industrie in 2004. Ook in bedrijfsauto's en vooral in computers is meer geïnvesteerd.

Groei overheidsconsumptie voor rekening van de zorg

Het volume van de overheidsconsumptie was in het derde kwartaal van dit jaar 0,6 procent hoger dan in het derde kwartaal van 2003. Deze stijging is aanzienlijk minder dan de groeipercentages van de afgelopen jaren. De toename komt geheel voor rekening van de uitgaven voor de zorg. De reële uitgaven voor onderwijs en openbaar bestuur waren in het derde kwartaal van 2004 een fractie lager dan een jaar eerder.

Bescheiden groei consumptie van huishoudens

In het derde kwartaal van 2004 was het volume van de consumptie van huishoudens 0,6 procent hoger dan in het derde kwartaal van 2003. Dit is iets meer dan de stijging met 0,4 procent in de eerste twee kwartalen van 2004. In 2003 daalde de consumptie nog met 0,9 procent. Aan diensten en voedingsmiddelen werd, gecorrigeerd voor prijsveranderingen, in het derde kwartaal van 2004 meer uitgegeven dan in het derde kwartaal van 2003. De uitgaven aan duurzame consumptiegoederen waren lager. Vooral aan meubelen en personenauto's werd minder besteed. De daling van de bestedingen aan duurzame consumptiegoederen is echter wel de geringste in anderhalf jaar tijd.

Vooraf productiegroei landbouw, gaswinning, handel en transport

In het derde kwartaal profiteerden vooral handel en transport van het bescheiden economisch herstel. Verder zette Nederland veel meer gas af, vooral in het buitenland. In de landbouw waren de oogsten beter dan vorig jaar. De industriële productie nam niet noemenswaard toe. De productie in de metaal was wel hoger, maar voor het eerst in tweeënhalf jaar daalde de productie in de chemie. Het stilleggen van installaties voor onderhoud speelde daarbij een belangrijke rol. Aan de lichte groei van de financiële en zakelijke dienstverlening leverde de herstellende uitzendbranche een duidelijk positieve bijdrage. De groei van de niet-commerciële dienstverlening moest geheel komen van de zorg. De bouwproductie was fors lager, vooral door de malaise in de markt voor kantoren en bedrijfsgebouwen en het terugvallen van de investeringen in infrastructuur.

Sterke stijging arbeidsproductiviteit

De werkgelegenheid van werknemers, gemeten in arbeidsjaren, was in het derde kwartaal 1,7 procent lager dan in het derde kwartaal van 2003. Deze daling is iets minder dan in de beide voorgaande kwartalen. De arbeidsproductiviteit, het volume van de productie per arbeidsjaar, is in het derde kwartaal ongeveer 3 procent hoger dan vorig jaar. Deze stijging is veel groter dan in de drie voorafgaande jaren.

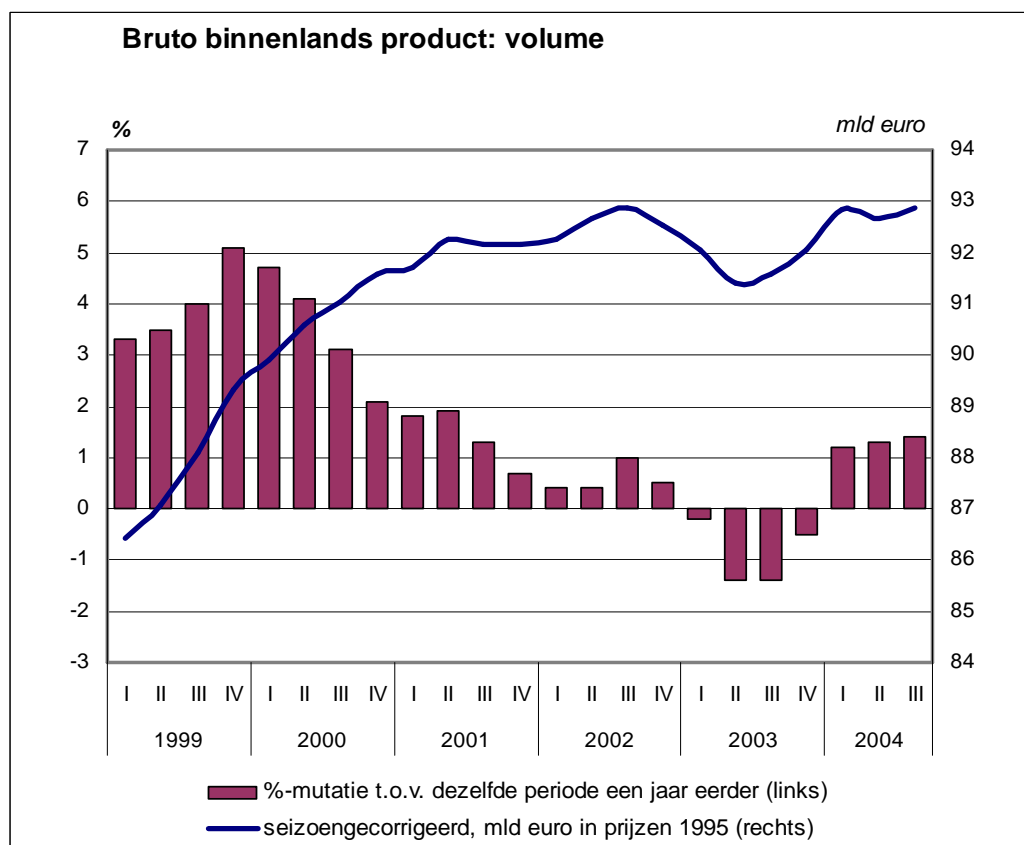
Technische toelichting

De economische groei wordt gemeten aan de volumegroei van het bruto binnenlands product (BBP). Dit is het totaal van de in het productieproces gevormde inkomens (de 'toegevoegde waarde').

In dit persbericht is de eerste raming van de economische groei in het derde kwartaal van 2004 gepubliceerd. Deze "flash-raming" heeft een *voorlopig karakter*. De cijfers kunnen nog worden aangepast op basis van statistische broninformatie die de komende tijd beschikbaar komt. Op 21 december 2004 worden nieuwe cijfers over het derde kwartaal gepubliceerd, waarbij bovendien meer detailgegevens beschikbaar komen. In een later stadium worden de gegevens nog aangepast aan nieuwe jaarramingen.

In dit persbericht zijn de cijfers over voorgaande kwartalen niet gewijzigd. Seizoengecorrigeerde cijfers voor voorgaande kwartalen kunnen door het toevoegen van het derde kwartaal van 2004 wel fractioneel zijn veranderd.

Conform Europese afspraken is een eerste raming van de werkgelegenheid in het derde kwartaal van 2004 gemaakt en in dit persbericht gepubliceerd. Deze eerste raming heeft uitsluitend betrekking op het totaal van de werknemers. Zelfstandigen blijven buiten beschouwing. De raming luidt zowel in banen als in arbeidsjaren (=voltijdbanen). Op 22 december 2004 worden nieuwe cijfers over het derde kwartaal gepubliceerd, met daarbij een verdeling van de werkgelegenheid naar bedrijfstakken.

Tabel 1: Bruto Binnenlands Product (marktprijzen)

	Verandering ten opzichte van zelfde periode vorig jaar Voorgaande periode ¹⁾	
	<i>volumemutaties in %</i>	
2001	1,4	.
2002	0,6	.
2003	-0,9	.
2001-I	1,8	0,2
II	1,9	0,6
III	1,3	-0,1
IV	0,7	0,0
2002-I	0,4	0,1
II	0,4	0,4
III	1,0	0,2
IV	0,5	-0,4
2003-I	-0,2	-0,5
II	-1,4	-0,7
III	-1,4	0,2
IV	-0,5	0,5
2004-I	1,2	0,8
II	1,3	-0,1
III	1,4	0,2

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden en werkdageffecten.

Bron: CBS

Tabel 2: Goederen- en dienstentotalen

	2003	2003		2004		
		III	IV	I	II	III
<i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Consumptieve bestedingen	0,0	-0,6	-0,2	0,2	0,4	0,6
w.v. door huishoudens	-0,9	-1,5	-1,6	0,4	0,4	0,6
door overheid	1,8	1,4	2,6	-0,1	0,4	0,6
Investeringen in vaste activa	-3,1	-3,9	1,3	4,5	1,4	-0,6
Veranderingen voorraden 1)	0,0	1,1	-0,4	0,4	-1,2	1,7
Nationale bestedingen	-0,5	-1,2	0,2	1,1	0,4	0,9
Uitvoer goederen en diensten	0,0	-0,9	1,0	3,5	7,5	8,3
Invoer goederen en diensten	0,6	-0,6	2,3	3,5	6,3	8,4
Bruto binnenlands product	-0,9	-1,4	-0,5	1,2	1,3	1,4

1) In procenten van het BBP in constante prijzen.

Bron: CBS

Tabel 3: Waarde- en prijsontwikkeling van het BBP (marktprijzen)

	Waarde	Waardeverandering	Prijsverandering
	<i>mld euro</i>	<i>in % t.o.v. jaar eerder</i>	
2001	429,3	6,7	5,2
2002	445,2	3,7	3,1
2003	454,3	2,0	3,0
2001-I	104,8	8,0	6,0
II	109,6	7,2	5,2
III	104,5	6,4	5,1
IV	110,5	5,4	4,6
2002-I	108,2	3,3	2,9
II	113,3	3,4	3,0
III	109,1	4,5	3,4
IV	114,5	3,6	3,2
2003-I	111,6	3,1	3,3
II	116,1	2,5	3,9
III	109,9	0,8	2,2
IV	116,6	1,8	2,4
2004-I	114,2	2,2	1,1
II	118,6	2,1	0,8
III	112,7	2,5	1,1

Bron: CBS

Tabel 4: Toegevoegde waarde van producenten (bruto, basisprijzen)

	2003	2003		2004		
		III	IV	I	II	III
<i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Producenten van:						
Goederen	-2,5	-4,2	-1,4	2,2	1,9	1,5
Landbouw en visserij	3,4	-4,7	7,9	1,1	1,0	2,9
Industrie en energie:	-2,4	-3,2	-1,5	1,9	3,1	2,6
w.o. Industrie	-2,8	-2,0	-2,2	1,4	1,3	0,2
Bouwnijverheid	-5,0	-7,4	-4,3	3,5	-1,2	-3,1
Commerciële diensten	-0,5	-0,5	-0,2	0,7	2,3	2,0
Handel, horeca en transport	-1,2	-1,4	-1,2	1,5	3,0	3,1
Financiële en zakelijke diensten	0,1	0,3	0,6	0,1	1,7	1,1
Niet-commerciële diensten	1,7	1,5	2,3	0,7	0,9	1,1

Bron: CBS**Tabel 5: Banen en arbeidsvolume van werknemers**

	2003	2003		2004		
		III	IV	I	II	III
<i>x 1 000</i>						
Banen	7 462	7 469	7 422	7 368	7363	7360
Arbeidsjaren	5 695	5 691	5 638	5 613	5632	5593
<i>%-mutatie t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar</i>						
Banen	-0,3	-0,5	-1,0	-1,4	-1,6	-1,5
Arbeidsjaren	-1,0	-1,1	-1,5	-1,8	-1,8	-1,7

Bron: CBS